

Ilmastoterapia 9 – ilmastoterapia päättyi

No Anna, mitäs kuuluu?

(musiikkia 5 sekuntia)

Mä oon Anna Sjövald, 39-vuotias helsinkiläinen. Ja mä oon ollut ilmastoterapian tarpeessa.

ilmastoterapia,ilmastoterapia,ilmastoterapia

(musiikkia 12 sekuntia)

Tää podcast on nimeltään ilmastoterapia ja tätä julkaisee HSY:n ilmastoinfo. Mun ilmastoterapeuttina sarjassa on ollut Pekka Sauri. Niinkun kaikki terapiat jossain vaiheessa tulee päätökseen, niin nyt on mun aika sanoa hyvästit ilmastoterapialle, ainakin tässä vaiheessa. Tää on ollut mielenkiintoinen matka ja herättänyt paljon ajatuksia ja nyt tässä jaksossa ois tarkoitus vähän purkaa ja pohdiskella tän terapian antia.

Mä oon siis tänään yksin studiossa ja tarkoituksena on läpikäydä vähän näitä aiheita, joista ollaan puhuttu ja mitä ajatuksia mulla on noussut näiden sessioiden jälkeen. Mä oon aika paljon pohtinut tätä itse ilmastoahdistuksen käsitettä. Mitä se oikeestaan on se ilmastoahdistus ja omasta kokemuksesta mulle on tullut sellainen ajatus tai tunne, että ilmastoahdistus on tämmönen tulppatunne, jonka alla on muita tunteita. Mutta yleisessä keskustelussa me kuitenkin puhutaan yleensä vaan siitä ilmastoahdistuksesta. Mä ite koen, että ahdistus on jollain tavalla yksilön oma tunne. Se tuntuu siltä, että on mun omaa syytä jos mua ahdistaa. Vähän sama kun masennus. Eli jollain tavalla siitä ei pääse eteenpäin siitä ahdistuksesta, ja mä koen vahvasti et se ahdistus ei oo millään tavalla hyvä tämmönen käyttövoima ilmastotoiminnalle. Ei varsinkaan mikään uusiutuva voima. Se voi olla tosi tärkeä ja pysäyttävä, mutta meidän pitäis päästä käsiksi siihen, että mitä sen ahdistuksen alla on. Ja kuvaako se jotenkin meidän kulttuuria että me puhutaan ahdistuksesta. Et onks se taas keskustelun viemistä siihen, että tää on yksilöiden ongelma. Et yksilöiden tunteet ei heijasta sitä, niitä ongelmia mitä meillä yhteiskunnallisella tasolla on, jollonka sitä ei lähdetä purkamaan ja keskusteleen mitä me näille asioille voitais tehdä. Et se että jos mä menisin vaikka johonkin Ylen haastatteluun, jos mut kutsuttas ja mä alkaisin puhua ilmastoraivosta tai -kiukusta, niin silloin mulla olis myös pakko tavallaan saada puhua siitä, että mikä siellä oikein mua painaa tai ahdistaa. Ja varmaan aika moni voi tän allekirjoittaa tän saman, että oikeestaan se itse ilmastokriisi ei ole se kaikista ahdistavin asia, vaan se jatkuva ristiriita nähdä, että meillä on kiire tehdä muutosta, mutta ne joilla on suurin valta, eli tässä kohdin nyt näen että valtioilla on suurin valta ja sitä kautta suurin vastuu niin valtiot ei ota sitä roolia, mikä niiden pitäis ottaa.

Semmonen mulle iso asia, jonka oon huomannut mikä auttaa tähän ahdistukseen, ni on semmonen kuulluks ja ymmärretyks tulemisen tunne, hyväksytyks sen oman ahdistuksen tai tunteiden kanssa. Ja tästä asiasta mä keskustelin mun ystävän Sanna Hyyhön, joka on psykologi ja ollut perustamassa tämmöstä psykologien ilmastorintamaa, niin Sanna sen jotenkin hyvin kirkasti, että meillä ihmisillä on valtava tarve tulla hyväksytyks myös niissä meidän tunnetiloissa kun me ollaan ahdistuneita tai haavoittuvaisia tai me ollaan vaikka ilmastoahdistuneita. Ja tää on vaan sellanen paradoksi mikä ei usein toteudu et myös tässä ilmastoahdistuksessa meillä on tarve tulla ymmärretyks ja tarve kokea, että joku muu ymmärtää meitä. Mutta toisaalta ei oo montaa paikkaa välttämättä missä on lupa puhua näistä tunteista. Mä ite koen, että nimenomaan kun tää samainen ystäväni Sanna havahtui ilmastoasioihin joskus ehkä viitisen, kuutisen vuotta sitten, en muista tarkalleen. Niin mulle se oli itelleni semmonen hyvin merkityksellinen asia, että mä koin ensimmäistä kertaa elämässäni, että mulla oli sellanen ystävä, jonka kanssa mä pystyin jakamaan kaikki ajatukseni, kaikki tunteeni tähän ilmastoon liittyen. Sen hyvinvoinnin

ohella tai oikeestaan siihen kytkeytyy musta yks iso asia, joka estää meitä toimimasta. Ja se on ajan puute tai kiire. Ja en oo varmaan aino, joka tästä on puhunut, mutta tosissaan niin jos meillä on koko ajan kiire niin meillä ei oo ehkä missään vaiheessa aikaa jotenkin pysähtyä miettimään, että mihin me ollaan menossa ihan silleen kollektiivisesti, mutta myös yksilötasolla että jollain tavalla kuinka moni on pysähtynyt miettimään omia arvoja. Myös niiden omien arvojen miettiminen vaatii tietynlaista pysähtymistä. Ja toisaalta sit taas niiden arvojen mukaan eläminen mun mielestä vaatii jonkinäköstä hidastamista. Jos mun elämästä tulee liian kiireistä, niin silloin mun ajattelu ja semmonen katsanto kapeutuu enkä mä silloin enää toimi niinku tietosesti niinkään mun arvoista käsin.

(musiikkia 15 sekuntia)

Ilmastoahdistusta on mun mielestä mahdollista myös paeta erilaisiin asioihin niinku tietty kaikkia kipeitä asioita ja ton tota harrastusjakson ja ehkä sen matkustelujakson puitteissa niin mä mietin sitä, että kuinka paljon ne meidän harrastukset kuvastaa jotain meidän intohimoa, tai et ne antaa meille sellasta merkityksellisyyden tunnetta mikä voi olla mun mielestä sellanen eheyttävä asia myös näiden ilmastotuskien kanssa. Ja millon se voi toisaalta olla semmonen pakokeino, joka ei sitten edistä omaa hyvinvointiakaan. Ja en tiedä mutta, joskus oon miettinyt et ihmisillä joilla on koko ajan tosi suure tarve matkustaa johonkin, niin onks se semmonen tavallaan intohimonen harrastus vai onko se jonkun tosielämän pakoa tai pakenemista jostain asioista. Se ei tietenkään oo mustavalkosesti välttämättä joko tai, tai se voi vaihdella. Et mä nään että harrastukset voi olla semmonen voimauttava asia tässä ilmasto- tai maailmantuskan kanssa elämisessä. Ne voi tuoda merkitystä, mutta toisaalta oon myös huomannut että oon ehkä nyt en ilmastotunteita mut jotain muita tunteita kyllä oon onnistunut pakenemaan sit niinku omiin harrastuksiini.

Onks tämmösessä podcastissa lupa puhua lisääntymisestä? Pitäskö meidän äkkiä vaihtaa aihetta? Mä tunnistan tosi hyvin ton, että lasten määrä ja sen vaikutukset maapallon kantokyvyille et montako meitä täällä on ni on tosi vaikee aihe. Ja sit samaan aikaan mä oon vähän sitä mieltä, että mä en oikein tiedä ketä palvelee se, että me ei pystyttäs puhua siitä.

Jakso, mikä ehkä mua itteä eniten jollain tavalla on koskettanut tai on ollut terapeutista vaikutusta oli tää lisääntymisjakso, Riikka Suomisen kanssa käyty keskustelu. Mä huomasin, että pelkästään se et mä ensimmäistä kertaa elämässäni sain puhua siitä asiasta että lasten hankkiminen ei oo ihan yksiselitteistä jos kokee maailmantuskaa, ilmastoahdistusta. Et ei se oikeestaan se jakso sillä tavalla mun niinkun käsityksiä kirkastanut että nyt mä tiien et mä haluan lapsia tai adoptoida tai en haluu lapsia. Jollain tavalla siinäkin tuli se niinku jakamisen ja ymmärretyksi tulemisen tunne. Ja se on jakso josta mä oon saanut eniten palautetta tosi monilta ihmisiltä. Ja myös sellasta palautetta, että kiitos että tästä keskusteltiin että ei oo ihan tarpeeks kuitenkaan ollut vielä esillä. Tässä viime sunnuntaina oli äitienpäivä ja huomasin, että mulla nous sellasia kipeitä tunteita ihan puskista yhtäkkiä. Mä kävelin lähimetsässä ja pohdin, että mistä nää tunteet tulee ja jollain tavalla sitten yhdistin ne sellaseen kipuun omasta perheettömyydestä, joka on tän pandemiavuoden aikana niinku noussut pintaan.

Mä koen että tässä korona-ajassa mulle itelle on ollut raskainta se yksinäisyys. Ja must tuntuu, että meidän uusliberalistinen todellisuus niin nojaa aika paljon tai se kuviteltu hyvinvointi nojaa siihen, että meillä kaikilla menee hyvin, jollonka me voidaan yksilöinä kokea sellasta harhaa, että me niinku ei tarvita ketään, että me kyetään ja tää on tämmöstä niinku kilpailua ja näin. Tämmösessä kriisitilanteessa kirkastuu se, että mitä me oikeesti tarvitaan kaikista eniten tai että silloin kun menee hyvin niin ei se oo ehkä silloin niin iso asia se muiden ihmisten tuki. Mutta nimenomaan tässä kun on tehnyt etätöitä ja viettänyt pääosin aikaa yksin niin on tullut sellanen kaipuu sellasesta perheestä, joka olis turvakeskus ja sellanen niinkun yhteisö, jossa vois olla hyvinä ja huonoina aikoina. No mä mietin sitä, että ehkä tästä

päästään siihen, että mitä se tulevaisuuden yhteisöllinen asuminen voi olla. Ja sellasta iteki on miettinyt. Mutta sitten niinkun, miten yhdistää se että mä koen että perhe on kuitenkin koti ja perhe on semmonen asia, missä on lupa olla myös niinkun niiden omien heikkouksien kanssa ja tulla hyväksytyks kokonaisena ihmisenä. Ja niinku koen, että just tässä pandemiatilanteessa olis ollut niin ihanaa, kun olis voinut nojata jonkun olkapäähän tai saada joltain halauksen että kaikki järjestyy.

Miks meiltä on kadonnut resurssien taju? Ja miten me ollaan päädytty tällaseen tilanteeseen et me ollaan sahaamassa oksaa omilta elämän edellytyksiltämme?

Mm, kyl tää tilanne tietysti kytkeytyy monella tavalla nimenomaan näihin fossiilisiin polttoaineisiin, joita siinä teollistumisen alkumetreillä ja sen jälkeen on tuntunut olevan hyvin helposti ja laajasti saatavilla. Ja sitä myöten...

Toinen jakso mikä on aika paljon herättänyt ajatuksia oli tää talousjakso mikä ehkä monelle saatto olla vähän vaikeempi jakso. Mut Paavon kanssa käydyt keskustelut ja mitä niistä on noussut niin Paavo mainitsi sen, että näissä tärkeimmissä ja arvovaltaisimmissa keskusteluissa yhteiskunnassa, niin ei siellä puhuta yhteiskunnan suuntaamisesta johonkin. Et siellä ei oo sellasta sisällöllistä ajatusta siitä, että mitä kohti meidän pitää kehittää meidän yhteiskuntaa, jos nyt puhutaan tästä ekologisesta jälleenrakennuksesta tai vihreästä siirtymästä tai millä termeillä sitä kuvataankaan. Mut et näissä arvovaltaisissa keskusteluissa puhutaan vaan siitä taloudesta, bruttokansantuotteesta, valtion velasta, työllisyysasteesta. Ei siihen pääse mukaan kansalaisena millään tavalla. Ja nyt meillä on todellakin niinkun tarve tämmöselle sisällölliselle jälleenrakennukselle, mutta meidän kapitalistinen talousjärjestelmä, niin sen tarkoitus on niinku Paavo sano, vaan tuottaa rahaa, tuottaa niinkun enemmän rahaa. Että se fokus ei ole siinä et mitä sillä rahalla tehdään vaan se on talouskasvu ja pääomien kasaaminen. Ja tavallaan ei oo musta mikään ihme, että meidän on hirveen vaikeeta niinku vaikka poliitikkojenkin tasolla kääntää ajattelu sellaseen sisällölliseen kontekstiin. Jos meidän talousjärjestelmän tarkoitus on vaan kasvattaa taloutta. Ja sitten kun Paavon kanssa puhuttiin siitä, että onks tää talouden irtikytkeä luonnonvarojen kulutuksesta, onks se realistinen. Ja niinku bios oli tutkinut ja loppupäätelmä on se, että meillä ei oo tutkimustodisteita siitä, että ilmastopäästöjä, luonnonvarojen kulutusta voitais irtikytkeä talouskasvusta. Meillä on jotain yksittäisiä esimerkkejä, jotka on maantieteellisesti rajattuja tai ajallisesti. Mut meil ei oikeesti ole todisteita, et se olis mahdollista. Ja mä mietin, että onko se vaan niin, että käsite irtikytkenästä on keksitty, jotta me voitais jatkaa samaan malliin. Koska jos me edes kyseenalastettas, jos joku poliitikko vaikka uskaltais sanoa et hetkonen, meillä ei nyt oo viitteitä siitä, että tää ehkä onnistuu. Et me otetaan tässä nyt valtava riski ja niinku näin, niin. Sit me jouduttas oikeesti keskusteleen siitä että hei meillä on ehkä edessä koko meidän järjestelmän muutos.

Mut mä oon niinku huolestunut siitä, että tässä mun omassa ammattiryhmässä ei tunnu, että silleen julkisesti jossain tilaisuuksissa niinkun kukaan sanois ääneen että ei nyt näytä siltä, että irtikytkeä on mahdollinen. Ja irtikytkenästä bios on käsitellyt sitä enemmänkin, suosittelen tutustumaan. Enemmänkin puhutaan abstraktilla tasolla et ei ees määritellä niinkun absoluuttista ja suhteellista irtikytkenää. Eli absoluuttisesti, kun meen olis tarkoitus irtikytkeä talous luonnonvarojen ja kulutuksen ilmastopäästöistä. Se tarkoittaa et siitä huolimatta että väestö kasvaa, elintaso ehkä nousee niin meidän luonnonvarojen kulutus absoluuttisesti laskis. Musta myös Paavon kanssa käyty keskustelu nosti esille semmosen pohdinnan et mikä on tän meidän talousjärjestelmän tai et mitä se heijastaa, mikä on se ihmiskuva ja. Mä luin niihin aikoihin kirjaa, jota voin lämpimästi suositella. Tämmönen "rahatalous haltuun,

irti kuristavasta talouspolitiikasta”. Joka on siis tämmösten ekonomistien kuin Jussi Ahokas ja Lauri Holappa kirjoittama. Siellä ensinnäkin mulle avautu se, että ei kapitalismi ole ollut joku staattinen talousjärjestelmä, vaan kapitalismi on ollut hyvin muokkautuvainen järjestelmä. Ja meillä niinkun täällä länsimaissa tää uusliberalismi on sen kapitalismin käyttöliittymä. Ja tässä nykyisessä kapitalistisessa järjestelmässä, tää on niinku kehittynyt siihen pisteeseen, että finanssimarkkinoilla on hirveesti valtaa suhteessa valtioihin. Ja tää ei oo aina ollut näin. Et se että kun Suomessa edelleenkin on kauheen suuri huoli siitä valtion velkaantumisen kehityksestä, niin jos siitä huolesta joku osa pitää paikkansa niin silloin mun mielestä meidän pitää tarkastella sitä, et mitkä on ne valtasuhteet siellä niinkun pankkisektorin tai finanssimarkkinoiden ja valtioiden välillä. Ja tosissaan tämmönen Hyman, P.Minski niin on jaotellut just kapitalismin eri vaiheita ja varsinkin niinkun 1900 -luvulla. Niin tän Minskin mukaan nää valtasuhteet on vaihtuneet ja tää ei oo mikään semmonen lukkoonlyöty järjestelmä. Ja tää on musta tavallaan toiveikasta et niinku Paavo sano, niin meillä ei oo aikaa muuttaa tätä koko järjestelmää. Meen täytyy toimii tästä järjestelmästä käsin. Mut että meidän pitäis ruveta hahmottamaan ehkä paremmin että missä se valta on. Onks se valta niillä poliitikoilla? Vai mikä on just suuryritysten ja kaikkien etujärjestöjen ynnä muiden suhde siihen valtaan? Myös sitten niinku musta oli tosi mielenkiintoista tästä samaisesta kirjasta lukea, että tämä niinkun antropologinen ja taloushistorian tutkimus ei tue tämmöstä usklassista ihmiskuvaa. Ja se on musta mielenkiintoista ajatella, et se ihmiskuva mikä on otettu valtavirtataloustieteeseen niin tulee niinku muutamalta filosofilta 1600, 1700 -luvuilta jotka niinku kehitti sellasta ajatusta et me oltas niinku tavallaan luonnossa hirveän brutaaleja ja viljejä ja se historiantutkimus ei niinku näytä tukevan sitä. Ja tähän liittyen niinku musta meidän iso kysymys voi olla se et miten meidän pitäis muuttaa tätä meidän ihmiskäsitystä, joka vois myös motivoida meitä yksilöitä ajattelemaan, että hei, me oikeesti ollaan sosiaalisia ja yhteen hiileen puhaltavia ihmisiä. Tai siis sanotaan näin et en mä usko että me ollaan joko hyviä tai pahoja vaan se tarina mitä me kerrotaan itsellemme määrittelee sen mihin suuntaan me niinku viedään tai minkälaiseks todellisuus muodostuu.

(musiikkia 10 sekuntia)

Tieto lisää usein tuskaa mun kokemuksen mukaan, mut helpottiko tää kirja vai pahensiko se sun ilmastoahdistusta?

Sekä että. Mulle on tässä liha/kasvissyöntikysymyksessä ollut aina tähän mennessä tärkeintä eläinkysymys.

Mä oon ollut eläineettisistä syistä kasvissyöjä ja vegaani, mutta tän kirjan tekoprosessin aikana tää ilmastokysymys nous mulle ihan uudella tavalla merkittäväks. Tottakai mä oon tiennyt mitkä on...

Yhden jakson teema oli ruoka ja Siinä Suvi Auvisen kanssa oli hyvää keskustelua ja Suvi musta niinku ansiokkaasti nosti esille sen, että ruokaan liittyy paljon tunteita ja voi olla lapsuusmuistoja ja tämmösiä ja ne on niinku tärkeitä ja niille tunteille pitää antaa tilaa nousta. Mutta sitten niinkun pohtia sitä et mikä se todellisuus on missä me nyt eletään ja mulla itelläkin liittyy ruokaan semmosia lämpimiä muistoja vaikka esimerkiks mun isoäidin tekemä famun kana joka edelleenkin mun muistoissa on semmonen yks lempiruoka. Tavallaan meillä on oikeus niihin tunteisiin, mutta sit meidän pitäis pystyä myös päästämään niistä ja miettimään mikä palvelee meidän tulevaisuutta. Kun puhuttiin siitä pitääkö kaikkien ryhtyä vegaaniks niin mä niinku sitä mietin jälkikäteen et mikä ongelma täs on että ku mä en oo ite vegaani mut jotenkin tuntuu et se on vaan se joko tai veganismi tai sitten ehkä kasvissyönti siinä välissä, mut meillä niinku puuttuu sellasia käsitteitä et niinku voidaan olla ihan varma että suurin osa ihmisistä ei ryhdy vegaaneiksi, mutta ilmastonäkökulmasta meidän pitää vähentää eläinkunnan tuotteiden syömistä. Mutta kun meillä ei oo sellaisia termejä. Mää en voi esimerkiks millään tavalla sanoa yhdessä lauseessa mikä mun ruokavalio on. Tässäkin tavallaan tullaan siihen, että voidakseen muuttaa meidän ruokavaliota isossa kuvassa tai saada ihmiset siihen mukaan jos meiltä puuttuu keskeisiä käsitteitä. Tässä tulee mieleen tän

kuuluisan filosofin Ludwig Wittgensteinin sitaatti että tota se ”kieli määrittää oman ajattelun rajat tai niinku sen todellisuuden rajat”. Että kuka keksii sellasen niinku ruokavalion, jossa nää ympäristökriisit huomioidaan, joka on kestävä. Musta planetaarinen ruokavalio ei oo vielä riittävä. Ja itellä niin sen pitäis käsittää myös eläinoikeusaspekti. Että edelleenkin mulle on ihan ok syödä muutaman kerran vuodessa vaikka riistaa, kun se on saanut elää vapaasti siellä. Tai järvivillikalaa, mut että tää niinku tehotuotanto. Ja mä luulen että Suvin kanssa keskustelu jollain tavalla vaikutti muhun. Että musta on ruvennut tuntumaan pahemmalta ja pahemmalta se ajatus millasissa olosuhteissa meidän tuotannon eläimet kasvatetaan. Se on musta täysin kestämatöntä ja se kuvastaa tätä meidän kapitalistisen järjestelmän niinku synkimpiä puolia mun mielestä. Suvin kanssa keskustelun jälkeen sit niinku mietin tätä yksilön ja yhteiskunnan suhdetta että jotenkin musta ruoassa se on just hyvin konkreettista miten mä voin joka päivä vaikuttaa. Mutta sitten vaikka EU -maatalouspolitiikka ja valtasuhteet siellä niin sehän on ihan keskeinen asia ja nyt tätä maatalouspolitiikkaa ollaan käsittääkseni Suomessakin nyt tekemässä ja siellä vaikuttaa siltä, että EU-tasoisesti ei olla saatu sellasia muutoksia sinne tukipolitiikkaan, joka oikeesti olis linjassa EU:n ilmastotavoitteiden kanssa. Kysymys kuuluu, että missä se valta on ja mihin meen pitäis vaikuttaa?

Risto, milläs fiiliksillä sä oot herännyt tähän vuoden pimeimpään päivään? No musta vuoden pimein päivä on aina aika hieno päivä koska silloin tietää, että puolet siitä kaikkein pimeimmästä ajasta on nyt ohi. Hyvällä tsägällä vähän enemmänkin kuin puolet.

Ehkä kasvissyöntiin liittyen vielä viimeisin jakso Risto Isomäen kanssa, jossa käsiteltiin toivoa ja tämmösiä utopioita. Niin Risto ite korosti sen kasvissyönnin merkitystä mikä mulle hänen kirjojensa myötä myös avautu uudella tavalla, että kasvissyönti on aina isompi teko kuin vaan se niinku tuotetun ruoan päästöt tai vaikutukset. Että kun meidän täytyy siirtyä biotalouteen ja tuottaa kaikennäköistä asiaa täällä meidän luonnonvaroilla niin meidän täytyy ottaa jostain tilaa. Meidän täytyy, me ei voida ottaa niinku uusia metsiä käyttöön. Ja se lihantuotanto on se paikka, josta me voidaan, koska se lihantuotantoon tarvittava maapinta-ala on niin jäätävän iso ihan sen rehun ja laidunnuksen kautta ja se on niin tehoton tapa tuottaa meille tota ruokaa. Et siellä on potentiaalia ja Ristohan sano että tää koko juttu voi muuttua aika helpoks jos me siinä otetaan isoja steppejä. Riston kanssa myös puhuttiin näistä teknologisista innovaatioista, mihin liittyen Suomessakin paljon tapahtuu, joka myös on luonut mulle tota toivoa. Ja toisaalta tossa mittasuhteet jaksossa, jossa oli Tuuli Kaskinen puhumassa ympäristöasioiden mittasuhteista, niin tavallaan kun me puhuttiin Tuulin kanssa tästä tylsästä ja aina kuullusta Kiina-kortista. Niin se nyt ihan oikeesti pitäis kääntää täysin päällelleen, että siis jos joku talous haluaa tulevaisuudessa vaikka nojata vientiteollisuuteen tai jos me niinku havitellaan missään kasvua tai tän nykyisen hyvinvointiyhteiskunnan turvaamista verovaroin ja taloudellisen kasvun avulla, niin meidän todellakin täytyy tarttua tähän muutokseen etunenässä jos muut ehtii viedä ne markkinat niin ei meille hyvin käy. Se mua huolestuttaa. Mua huolestuttaa se, että vaikka nyt ollaan väännetty tästä EU-elpymisrahastosta niin meillä Suomessa kuitenkin keskustelu hallituksen puoliväliriihessä oli keskittynyt oikeestaan vaan siihen valtion kehysten, menokehysten ylittämiseen, millon niihin pitää palata ja mä oon niinku huolissani siitä, et millä tasolla me täällä Suomessa operoidaan tällä hetkellä, mut onneks me ollaan osa EU:ta ja nyt näyttää niinku hyvältä, et muutoksia on tapahtumassa ja näin.

Koetsä että se on tällasissa niinku intohimojutuissa ehkä vielä vaikeempaa tehdä erilaisia ilmastovalintoja?

No, ehkä mä oon niinku tän lumilautailun näkökulmasta jopa siltä kannalta että me niinku helpommin voidaan ryhtyä tekemään näitä ilmastotekoja, koska tää asia koskettaa meidän lajia niin paljon, ja sitten kuitenkin niin kun lumilautailu...

Joo sitten Enni Rukajärven kanssa keskusteltiin harrastuksista ja oikeastaan niinku must oli tosi mahtavaa, kun Enni omalla esimerkillään sano, että ei meidän tarvi olla täydellisiä ja valmiita, jotta me voitais puhua näiden asioiden puolesta, et Enni kerto kokevansa ite niinku tuskaa siitä matkustelun, lentomatkustamisen määrästä, mutta mun mielestä niinkun siitä tuli hyvä fiilis ja siihen tartuttais, että ei tarvitse tietää näistä asioista niinku kaikkea tai et se että on paljon tärkeempää, että pyydetään vaikuttamaan, osallistumaan keskusteluun kuin se ajatus, että täytyy yksilön olla ensin jotenkin niinku tosi ympäristöystävällinen omassa elämässä. Oikeestaan musta niinku se, että liikaa mennään sinne yksilötasolle, niin se johtaa meitä, tavallaan harhauttaa meitä siit suuresta kehyksestä, et sillen me taas ajatellaan et yksilö on se kaiken niinkun, tai kaikessa merkityksellinen ja että se helposti johtaa vaan siihen moralisointiin et mä oon parempi ja sä huonompi ja näin, jollonka sitten me ei oikeesti niinkun lähdetä tekemään niitä muutoksia, vaikuttamaan siihen yhteiskunnalliseen tasoon.

(Musiikkia n.10 sekuntia.)

Eli nyt ilmastoterapia on mun osalta ainakin tässä vaiheessa tältä erää tullut päätökseen ja mun on aika kiittää, kiittää kaikkia mahtavia vieraita. Te ootte antanu tosi paljon uusia ajatuksia, on ollut tosi mielenkiintoista keskustella eri ihmisten kanssa ja haluan tosi paljon kiittää teitä kuuntelijoita, teidän antamaa palautetta ja tota totta kai sitten mun ilmastoterapeuttia, Pekka Sauria kiitän oikein lämpimästi. Ja ehkä voin sanoa loppuohjeena myös itselleni ja teille kuuntelijoille, niin kannustan sellaseen rohkeuteen puhua näistä asioista ja tuoda sitä omaa fiilistä, niitä tunteita esille ja hakea sitä vertaistukea. Me kaikki tarvitaan muita ihmisiä ja eritoten näinä aikoina ja näiden haasteiden edessä. Kiitos.

Ilmastoterapia,ilmastoterapia,ilmastoterapia.

(loppumusiikki)